

Förvaltningsverket i Norra Finland
[kirjaamo.pohjois\(at\)avi.fi](mailto:kirjaamo.pohjois(at)avi.fi)

ÖVERSÄTTNING
2021-09-17

Remiss PSAVI/2744/2017, Havs- och vattenmyndigheten 1856-2020

OUTOKUMPU CHROME OY, OUTOKUMPU STAINLESS OY, NOREX SERVICE FINLAND OY, REFELCO OY, TAPOJÄRVI OY OCH PHOENIX SERVICES FINLAND OY: Översyn av miljö och vattenhushållningstillstånd för drift av Torneå fabrikerna på grund av BAT-slutsatser och ändring av dessa tillstånd

Outokumpu Chrome Oy och Outokumpu Stainless Oy ansöker om en översyn av miljö- och vattenhushållningstillstånden för Torneå fabrikerna. Detta är en komplettering till en befintlig tillståndsansökan. I ansökan nämns nya sökande Norex Service Finland Oy som bedriver krossning av återvunnet stål och Phoenix Services Finland Oy som bedriver tillverkning av mineralprodukter relaterade till produktion av ferrokrom och rostfritt stål.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen har den 4 augusti 2020 gett sitt yttrande om tillståndsansökan (https://fsgk.se/webFSGK-yttrande_Outokumpu_Miljotillstand.pdf).

Kommissionen ger följande kommentarer om kompletteringen till ansökan:

Status på vatten och utsläpp

Den ekologiska statusen för vattenförekomsterna Røyttä inre och Torneå inre var måttlig både under den andra och tredje vattenförvaltningscykeln. Statusen på vattenförekomst Torneå yttre försämrade från god till måttlig under den tredje förvaltningscykeln. Den kemiska statusen är inte god i någon av de tre vattenförekomsterna (bromerade difenyletrar), men Røyttä inre vattenförekomst även p.g.a. kvicksilver. Gränsvärdet i fisk överskrids.

Målet i vattenförvaltningen är att uppnå god status för alla vattenförekomster samt att undvika försämring av statusen.

Sökandes förslag till tillståndsbestämmelser innehåller gränsvärden (avsnitt 4) för totalvärden för krom, löslig krom, totalvärden för nickel, zink, nitratkväve och utsläpp av fasta partiklar till recipient beräknat som genomsnittsvärde inom kalendermånad i kilogram per dygn (kg/d). Dessa gränser skall säkerställa att de totala utsläppen inte överstiger en viss total mängd per kalendermånad. Å andra sidan har inga koncentrationsgränser föreslagits för avloppsvatten vilket kan möjliggöra tillfälliga utsläpp med höga koncentrationer. Kommissionen vill anmärka att det vore viktigt att beakta de momentana koncentrationerna av ämnen i utsläpp genom att fastställa gränser för koncentrationerna (mg/l) i tillståndsvillkoren utöver de genomsnittliga månatliga utsläppsgränserna.

I sökandes miljö tillståndsansökan föreslås att gränsvärdet för cyanid ska tas bort eftersom cyanidbelastningen från anläggningarna har avsevärt minskat de senaste åren, och att det inte längre finns något behov att specifikt begränsa cyanidbelastningen. Med tanke på cyanidens toxiska egenskaper för vattenlevande organismer vid mycket låga koncentrationer skulle det vara grundat att fortsättningsvis sätta ett gränsvärde för cyanidutsläpp.

För kväveutsläpp har utsläppsgräns fastställts endast för nitratkväve. Kommissionen betonar vikten att fastställa koncentrationsgränser för utsläpp och särskilt för den icke-joniserade formen av ammoniumkväve, (ammoniak NH_3) som är giftigt för fisk även i låga koncentrationer.

En ökning av kvicksilverutsläpp med 37 % och blyutsläpp med 21 % till luft rapporteras i förslaget till tillståndsbestämmelserna. Med tiden hamnar tungmetallutsläpp till luft in i mark, sprids vidare till vattenförekomster och levande organismer. Funktion och effektivitet vid begränsning av kvicksilver- och blyutsläpp ska säkerställas genom regelbunden tillsyn av utrustning och utsläpp.

Kontroll av kvalitet på olika vattenfraktioner som härrör från både verksamheter och nederbörd samt dagvatten som bildas i området och samlas i samma uppsamlingsbassänger ska säkerställas genom relevanta tillståndsbestämmelser före ledning till bassängerna.

Spillvärmens effekt

Sökanden har genomfört en kompletterande studie som beskriver de värmeutsläppen från verksamheterna (bilaga 28, tabell 1). Ökningen av havsvattentemperaturen vid utsläppspunkt P7 uppskattas vara 5,5 C° till 10,8 C°. Den årliga medeltemperaturökningen uppskattas vara 8,5 C°. I Naturabedömningen beskrivs temperaturökning i havet vid en utsläppspunkt för kylvatten vara högst 6 C° om spillvärmens återvinns i en värmeanläggning (som sekundärt alternativ) i stället för att den leds ut i luften. Enligt information i ansökan kan den maximala temperaturhöjningen som har modellerats teoretiskt nå laxens vandringsrutter om laxarna simmar längs Röyttä udde på väg mot Torne älv.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen har i sitt tidigare yttrande föreslagit att lek- och tillväxtområden för kallvattenspräglade fiskarter (sik och siklöja) som leker vid kusten intill Outokumpu anläggningarna skulle kartläggas och rapporteras. Enligt uppgifterna i ansökan bedrivs inte något sik- eller siklöjefiske i området, inte heller finns det lekplatser för dessa arter. Kommissionen noterar att det förblir oklart om någon kartläggning har genomförts.

I Vilt och fiskeriverkets rapport om yngelproduktionsområden för havslekande sik och siklöja "Merikuituisen siian ja muikun poikastuotantoalueet" (RKTL:n työraportteja 8/2012, <https://docplayer.fi/10560117-Merikuituisen-siian-ja-muikun-poikastuotantoalueet.html> (obs. RKTL är nuvarande Naturresursinstitut LUKE) konstateras att det med ganska stor sannolikhet finns lekområden för sik och siklöja i området (bild 7 i rapporten).

Naturabedömning

På vägnar av sökanden har konsulten gjort en uppskattning att laxens vandring (lax är en Natura-art i Sverige) skulle inte hämmas av spillvärmeutsläpp som orsakar temperaturökning i havet eftersom teoretiskt sett skulle undvika varmare vatten och passera längre bort.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen noterar att Naturabedömningen inte har tagit hänsyn till den kemiska påverkan på lax som vandrar förbi det närliggande havsområdet till industrianläggningarna. Bedömning av de kemiska effekterna på fiskarterna (lax och andra viktiga vandringsfiskar i Torne älv, sik och havsöring) är omöjlig om koncentrationsgränser för utsläppta ämnen saknas. Vikten av temporära koncentrationsgränser blir särskilt viktig under fiskvandring. Den utrotningshotade havsöringen kan i princip vara mer mottaglig för utsläpp under en längre tid än lax eftersom öringen inte vandrar särskilt långt från den älv där den kläckts.

Förslag om vattenskyddsavgift

Finsk-svenska gränsälvskommisionen föreslår att tillståndsmyndigheten överväger att förordna sökanden kompensera för skador på vattenområdet med en årlig vattenskyddsavgift. Outokumpu bolag har betalat en årlig vattenskyddsavgift till kommissionen i enlighet med villkoren i dess tillstånd sedan år 1977 med belopp som har angetts i miljö- och vattentillstånden. Avgiften har senast omprövats vid beslut M12/09, 29.6.2010 till nuvarande 10 000 euro per år.

Vattenskyddsmedlen har använts för gränsöverskridande finsk-svenska forskningsprojekt om miljö- och fiskeriförhållanden i Torne-Haparanda havsområdet i de områden som berörs av den tillståndspliktiga verksamheten. Kommissionen grundar förslaget med det att när verksamheten fortsätter i området och kustvattnens klassificering visar sämre än god status borde en kompensation övervägas i tillståndsprövning. Således kunde forskning om kustvattnets, tillhörande överenskommelsens tillämpningsområde, status och ekosystem samt restaurerande åtgärder inom fiskeri och vattenförvaltning fortsätta stödjas med dessa medel. Denna förfarandemöjlighet har angetts i 1968 års gränsälvsöverenskommelse (NU 1968:16) mellan Finland och Sverige och förlängts i praktiken under respektive miljö- och vattenhushållningstillstånds giltighetstid.

I beredningen av detta ärende har vatten- och miljöingenjör Simja Lempinen deltagit.

Johan Antti
ordförande

Timo Jokelainen
viceordförande

Virve Sallialmi
sekreterare

FÖR KÄNNEDOM

Havs- och vattenmyndigheten
Länsstyrelsen i Norrbotten
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland